OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2023 Rhif 42 (Cy. 5)

LANDLORD A THENANT, CYMRU

Gorchymyn Daliadau Amaethyddol (Unedau Cynhyrchu) (Cymru) 2023

Gwnaed - - - -	*17 Ionawr 2023*
Gosodwyd gerbron Senedd Cymru - - - -	*19 Ionawr 2023*
Yn dod i rym - -	*10 Chwefror 2023*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir gan baragraff 4 o Atodlen 6 i Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986(**1**) ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy(**2**) yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn.

Enwi, cymhwyso, cychwyn a dehongli

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Daliadau Amaethyddol (Unedau Cynhyrchu) (Cymru) 2023, mae'n gymwys o ran Cymru, a daw i rym ar 10 Chwefror 2023.

(2) Yn y Gorchymyn hwn—

ystyr "ardal lai ffafriol" ("*less favoured area*") yw unrhyw ardal o dir dan anfantais neu dir dan anfantais ddifrifol;

mae i "hectar cymwys" yr un ystyr ag a roddir i "eligible hectare" yn Erthygl 32(2) o Reoliad 1307/2013;

ystyr "mapiau dynodedig" ("*designated maps*") yw'r ddwy gyfrol o fapiau dyddiedig 20 Mai 1991, sydd wedi eu rhifo 1 a 2; y naill gyfrol a'r llall wedi eu marcio â "Volume of maps of less favoured farming areas in Wales" ac â rhif y gyfrol, ac sydd wedi eu llofnodi gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru a'u hadneuo yn swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ;

ystyr "Rheoliad 1307/2013" ("*Regulation 17/2013*") yw Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 sy'n gosod rheolau ar gyfer taliadau

(**1**) 1986 p. 5; diffinnir "the Minister" yn adran 96 o'r Ddeddf honno.

(**2**) Trosglwyddwyd swyddogaethau a roddwyd o dan Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986 i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac Atodlen 1 iddo. Mae'r swyddogaethau hynny bellach yn arferadwy gan Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.

uniongyrchol i ffermwyr o dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin(**3**);

ystyr "tir dan anfantais" ("*disadvantaged land*") (ac eithrio yn yr ymadrodd "tir dan anfantais ddifrifol") yw unrhyw ardal o dir sydd wedi ei lliwio'n las ar y mapiau dynodedig;

ystyr "tir dan anfantais ddifrifol" ("*severely disadvantaged land*") yw unrhyw ardal o dir sydd wedi ei lliwio'n binc ar y mapiau dynodedig.

Gwybodaeth Cychwyn

I1 Ergl. 1 mewn grym ar 10.2.2023, gweler **ergl. 1(1)**

Asesu gallu cynhyrchiol tir

2.—(1) Mae paragraffau (2), (3) a (4) yn cael effaith at y diben o asesu gallu cynhyrchiol uned o dir amaethyddol a leolir yng Nghymru, er mwyn penderfynu a yw'r uned honno yn uned fasnachol o dir amaethyddol o fewn yr ystyr a roddir i "commercial unit of agricultural land" ym mharagraff 3(1) o Atodlen 6 i Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986.

(2) Os gellir defnyddio'r tir o dan sylw, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, i gynhyrchu unrhyw dda byw, cnwd âr fferm, cnwd garddwriaethol awyr agored neu ffrwythau fel a grybwyllir yn unrhyw un o gofnodion 1 i 3 yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn, yna—

(a) yr uned gynhyrchu a ragnodir mewn perthynas â'r defnydd hwnnw o'r tir yw'r uned yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 2,

(b) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 3, ac

(c) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 4.

(3) Os oedd tir sy'n gallu cynhyrchu incwm blynyddol net, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, yn hectar cymwys yn 2020 yn unol â chofnod 4 yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn, yna—

(a) yr uned gynhyrchu a ragnodir mewn perthynas â'r defnydd hwnnw o'r tir yw'r uned yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 2, a

(b) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 3.

(4) Os oedd tir sy'n gallu cynhyrchu incwm blynyddol net, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, yn hectar cymwys yn 2021 yn unol â chofnod 4 yng ngholofn 1 o'r Atodlen i'r Gorchymyn hwn, yna—

(a) yr uned gynhyrchu a ragnodir mewn perthynas â'r defnydd hwnnw o'r tir yw'r uned yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 2, a

(b) y swm a bennir ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022 fel yr incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu honno yn y cyfnod hwnnw yw'r swm yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn 4.

(**3**) EUR 2013/1307, a ddiwygiwyd gan O.S. 2020/1556; mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn. Ymgorfforwyd y Rheoliad hwn mewn cyfraith ddomestig gan adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (p. 2).

Gwybodaeth Cychwyn

I2 Ergl. 2 mewn grym ar 10.2.2023, gweler **ergl. 1(1)**

Lesley Griffiths
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, un o Weinidogion Cymru

17 Ionawr 2023

YR ATODLEN

Erthygl 2

Unedau cynhyrchu rhagnodedig a phennu incwm blynyddol net

Gwybodaeth Cychwyn

I3 Atod. mewn grym ar 10.2.2023, gweler **ergl. 1(1)**

colofn 1 Defnydd ffermio		*colofn 2 Uned gynhyrchu*	*colofn 3 Incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu (£) ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021*	*colofn 4 Incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu (£) ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022*
1. Da byw				
Buchod godro		buwch	641	813
Buchod bridio cig eidion:	ar dir mewn ardal lai ffafriol	buwch	-144	-106
	ar dir arall	buwch	-264	-156
Gwartheg pesgi cig eidion (lled-arddwys)		y pen	-149[(1)]	-18[(1)]
Buchod llaeth i lenwi bylchau		y pen	90[(1)]	99[(1)]
Mamogiaid:	ar dir mewn ardal lai ffafriol	mamog	-20	-12
	ar dir arall	mamog	3	23
Ŵyn stôr (gan gynnwys ŵyn benyw a werthir fel hesbinod)		y pen	5	9
Moch:	hychod a banwesod torrog	hwch neu fanwes	244	269
	moch porc	y pen	8	9.1
	moch torri	y pen	10.8	12.1
	moch bacwn	y pen	12.7	14.5
Dofednod:	ieir dodwy	aderyn	4.3	4.2
	brwyliaid	aderyn	0.3	0.3
	cywennod ar ddodwy	aderyn	0.8	0.8
Tyrcwn Nadolig		aderyn	10.5	12.5

(1) Dyma'r ffigur ar gyfer anifeiliaid (faint bynnag fo'u hoed) a gedwir am 12 mis. Yn achos anifeiliaid a gedwir am lai na 12 mis rhaid gwneud addasiad pro rata o'r ffigur hwn.

colofn 1 Defnydd ffermio		*colofn 2 Uned gynhyrchu*	*colofn 3 Incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu (£) ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2021*	*colofn 4 Incwm blynyddol net o'r uned gynhyrchu (£) ar gyfer y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â 12 Medi 2022*
2. Cnydau âr fferm				
Haidd		hectar	145	397
Ffa		hectar	7	135
Rêp had olew		hectar	250	294
Pys sych		hectar	-20	-50
Tatws:	cynnar cyntaf	hectar	3,190	3,460
	prif gnwd (gan gynnwys hadyd)	hectar	2,410	2,410
Betys siwgr		hectar	160	460
Gwenith		hectar	370	480
3. Cnydau garddwriaethol awyr agored a ffrwythau				
Ffrwythau'r berllan		hectar	3,090	3,460
Ffrwythau meddal		hectar	14,720	15,460
4. Hectarau cymwys				
Tir a oedd yn 2020 (gweler colofn 3) neu yn 2021 (gweler colofn 4) yn hectar cymwys at ddibenion Rheoliad 1307/2013	tir dan anfantais ddifrifol	hectar	132.70	114.98
	tir dan anfantais	hectar	131.19	114.96
	pob tir arall	hectar	33.46	79.06

(1) Dyma'r ffigur ar gyfer anifeiliaid (faint bynnag fo'u hoed) a gedwir am 12 mis. Yn achos anifeiliaid a gedwir am lai na 12 mis rhaid gwneud addasiad pro rata o'r ffigur hwn.

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn rhagnodi unedau cynhyrchu ar gyfer asesu gallu cynhyrchiol tir amaethyddol a leolir yng Nghymru ac yn nodi'r swm sydd i'w ystyried fel yr incwm blynyddol net o bob uned o'r fath ar gyfer y cyfnodau o 12 Medi 2021 hyd at 11 Medi 2022 ac o 12 Medi 2022 hyd at 11 Medi 2023, at ddibenion penodol yn Neddf Daliadau Amaethyddol 1986 ("Deddf 1986").

Mae'n ofynnol asesu gallu cynhyrchiol tir amaethyddol er mwyn penderfynu a yw'r tir o dan sylw yn "commercial unit of agricultural land" ("*uned fasnachol o dir amaethyddol*") ai peidio at ddibenion y darpariaethau olynu yn Neddf 1986; yn benodol adrannau 36(3) a 50(2) sy'n ymdrin â'r cwestiwn hwn. Ystyr "uned fasnachol o dir amaethyddol" yw uned o dir amaethyddol sydd, pan gaiff ei ffermio o dan reolaeth gymwys, yn gallu cynhyrchu incwm blynyddol net nad yw'n llai na chyfanred enillion blynyddol cyfartalog dau weithiwr amaethyddol gwrywaidd llawnamser sy'n 20 mlwydd oed neu'n hŷn. Mae paragraff 3 o Atodlen 6 i Ddeddf 1986 yn rhoi diffiniad o "commercial unit of agricultural land".

Wrth bennu'r ffigur incwm blynyddol hwn, pa bryd bynnag y bydd defnydd ffermio penodol a grybwyllir yng ngholofn 1 o'r Atodlen yn berthnasol i'r asesiad o allu cynhyrchiol y tir o dan sylw, mae erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn yn darparu mai'r unedau cynhyrchu a bennir yng ngholofn 2 a'r incwm blynyddol net a bennir yng ngholofn 3 neu 4 fydd sail yr asesiad.

Mae'r Gorchymyn hwn yn cynnwys ffigurau incwm blynyddol net ar gyfer tir a oedd, yn 2020 neu 2021, yn hectar cymwys o fewn ystyr Erthygl 32(2) o Reoliad (EU) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 sy'n gosod rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr o dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin. Rhoddir ffigurau ar wahân yn yr Atodlen ar gyfer tir dan anfantais a thir dan anfantais ddifrifol, tir mewn ardal lai ffafriol a thir arall.

Ystyriwyd cod ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal asesiadau effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:
Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Gorchymyn Daliadau Amaethyddol (Unedau Cynhyrchu) (Cymru) 2023.